

למה כולם הולכים ורק אני לא?

שלומית בותבת: אנחנו הורים לשש בנות חמורות. הבכורה בת 14 והקטנה בת שנה. בעלי עובד במשרד ממשלתי. אני לא עובדת מאז שהבת השלישית נולדה. אני מטפלת בבנות הקטנות. בכל פעם שמתקרבת חופשה של הילדות, אני בלחץ. אני יודעת שצריך להעסיק אותן בחופשה. אני לא נלחצת מהעובדה שצריך להיות אתן, כי, כמו שכתבתי, אני אתן בבית כל השנה. אני נלחצת מההוצאות הכספיות. הנה, למשל, חג החנוכה מתקרב. הבנות בנות ה-6, ה-8, וה-10 ביקשו ללכת למופע חנוכה לילדים. כל החברות שלהן הולכות, וגם הן רוצות ללכת, להיות כמו כולן. הסברתי להן שהפרטיסים למופעים יקרים, ואנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו לקנות שלושה פרטיסים למופע יקר. הצעתי הצעות חלופיות (אלטרנטיביות), אך הן רחו אותן. הן עצובות וכועסות. הן אומרות את המשפט שעושה לי חור בלב: "למה כולם הולכים ורק אני לא?" אני לא יודעת מה להשיב להן. מה את מייצעת לי לומר להן? מה לעשות?

הילדים גדלים לתוך שפע, לתוך שטיפת מוח של הפרסומות בתקשורת, לתוך לחצים סביבתיים וחברתיים גדולים.

אספר כאן סיפור אמיתי, שחוויתי ממש אתמול: חגגנו במשפחה יום הולדת ארבעים לאחת האמהות. כל אחד מהנוכחים בירך אותה. המבוגרים איחלו לה בריאות, נחת מהילדים, הגשמת השאיפות. ומה איחל לה האחיין בן ה-9, שגר ברמת השרון? אני מצטטת: "בית עם ברכה, ארבע טלוויזיות פלזמה ואיפון..."

כל הילדים הודו עם הברכה. המבוגרים הבינו משהו אחר... הבינו שיש לנו, ההורים, תפקיד חינוכי: לשמור על הדור הזה מפני השתלטות הסביבה עליו, מאחר שהסביבה של ימינו לא בריאה.

הילדים מודדים הפול לפי מה שהם רואים בטלוויזיה, אבל גם לפי מה שהם שומעים ורואים בבית. תפקידנו כהורים "לשר" להם את הערכים שאנחנו מאמינים בהם. לא במילים, אלא בעיקר במעשים. אם נדבר אתם מבוקר עד ערב על צניעות, אבל נדבר מתוך קנאה על המכונית היוקרתית החדשה של השכן או על הווילדה המפוארת של הדוד – הילד ילמד שאלה הדברים החשובים בחיים.

ילד צריך להבין מגיל צעיר, שאין שוויון בעולם. יש אנשים שיש להם יותר כסף ויש אנשים שיש להם פחות כסף. הוא צריך ללמוד מאתנו שלא הכסף הוא הגורם לאושר, לחיים טובים.

ללמוד להגיד "לא"

שלומית ובעלה צריכים להיות חזקים מול הלחצים של הבנות, ולדעת שלא כל מה ש"כולם" יש" ולא כל מקום שאליהם "כולם הולכים ורק אני לא" הם הדבר הטוב והחשוב לבנות. פעמים רבות ההפך הוא הנכון.

ההורים צריכים להיות חזקים מול הלחצים של הילדים. העובדה שהילד רוצה או שכולם הולכים היא עובדה, אבל ההורה צריך לבחון מה חשוב, על מה כדאי להוציא את הכסף, על מה אפשר להוציא את הכסף, על מה אי אפשר.

ילד צריך להבין מגיל צעיר את המילה לא. מי שגדל בלי לשמוע מהוריו את המילה לא – גדל להיות אדם מפונק, אדם שאין לו גבולות, אדם שלא יוכל להתמודד עם החיים.

הורים צריכים לומר לא – גם אם הם יודעים שהילד יכעס, שהילד יהיה עצוב. אין ברירה. אלה החיים. זהו חינוך.

חנוכה של פיך

העצה הראשונה שלי לשלומית היא: לא להילחץ. לחץ לא עוזר לפתור בעיות. לפעמים הוא יוצר אותן.

שלומית ובעלה צריכים לומר לבנות, שאין להם תקציב למופעים היקרים. פשוט כך. לא להיכנס לוויכוח ולריב. אין כסף למופע, אבל יש המון אפשרויות אחרות לבלות את החג.

יחד עם הבנות אפשר להעלות רעיונות לבילויים משותפים שאינם עולים כסף: טיול, משחקים משפחתיים בבית, ביקור אצל בני המשפחה, טיגון סופגניות ולביבות, קישוט הבית לחג, יצירת סביבונים, הקנת מופע של הבנות לכבוד חנוכה. יכול להיות שהבנות יגלו שהפעילויות האלה מהנות יותר מאשר עמידה בתור לכניסה למופע יקר והמוני...

אני מאחלת לכולנו חג שמח ומלא אור!

ענת דותן

מכתבים למדור "הכל נשאר במשפחה" אפשר לכתוב לפי הכתובת: ענת דותן, "שער למתחיל", המסגר 9, תל-אביב. או למדור "כתבו לנו" באתר שלנו: www.slamathil.co.il

שלומית מבטאת קושי שיש למשפחות רבות: המשכורת אינה מספיקה לכל החלומות שלנו. גם שתי משכורות לא מספיקות.

שלומית ובעלה החליטו להקים משפחה ברוכת ילדים. משפחה ברוכת ילדים היא, כמובן, ברכה, אבל לפרנס ולגדל שישה ילדים – זה לא קל.

שלומית החליטה לעזוב את מקום העבודה שלה ולהישאר בבית כדי לטפל בבנותיה. זו החלטה לא קלה. וכמו לכל צעד בחיים, יש לה גם יתרונות (פלוסים) וגם חסרונות (מינוסים). היתרון ברור – הילדות מקבלות טיפול של אמא ולא של מטפלת "זרה". יש נוכחות של ההורים בבית שעות רבות. אין ספק שזה יתרון בחינוך הילדים.

אחת הבעיות בחינוך הילדים בדור הזה היא, שההורים עסוקים במרוץ אחר הכסף והקריירה, והילדים מבילים שעות רבות לבדם בבית. נוכחות ההורים חסרה בחינוך שלהם, ומכאן צומחות בעיות רבות.

מצד שני, החיסרון בהחלטה של שלומית שלא לעבוד מחוץ לבית הוא, שההכנסות של המשפחה נמוכות יותר. ממשכורת אחת קשה לפרנס משפחה של שמונה נפשות (אלא אם כן המשכורת גבוהה מאוד).

כל אחד לפי יכולתו

ברור לגמרי שהבעיה אינה פסטיבל כזה או אחר, מופע כזה או אחר, צעצוע כזה או אחר. הבעיה היא, שאנחנו חיים בחברה צרכנית, שבה